

*Олександр Семьонов, Олександр Федчун
(Дніпро, Україна)*

ДІАГНОСТИКА ТА СХЕМИ ЛІКУВАННЯ ГІПЕРТИРЕОЗУ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ «АКЕЛА» МІСТА ДНІПРО

Гіпертиреоз (тиреотоксикоз) – це багатосистемна поліморбідна патологія, причиною якої є надмірна кількість циркулюючих в крові активних тиреоїдних гормонів, а саме трийодтироніну (Т3) та тироксину (Т4). Вперше гіпертиреоз у котів був описаний в 1979 році, як найбільш поширена патологія ендокринної системи у даного виду тварин. На сьогодні ця хвороба, згідно статистичних даних, є досить поширеною і реєструється у багатьох видів дрібних кімнатних тварин, в тому числі й котів [4, с. 136].

Переважає більшість випадків гіпертиреозу у котів викликана доброякісними неопластичними процесами. За даного порушення у котів уражуються обидві долі щитоподібної залози, що в 70% випадків призводить до їх збільшення, а саме до вузлової гіперплазії, яка за характером подібна на доброякісну пухлину. Основна причина цих зміни на сьогодні вірогідно невідома, але практикуючі лікарі ветеринарної медицини вважають що вони подібні до етіології гіпертиреозу (токсичного вузлового зобу) людини. Досить рідко (менше ніж 1-2% всіх випадків) причиною може бути також злоякісний неопластичний процес (аденокарцинома щитоподібної залози) [3, с. 767].

Патоморфологічні зміни в щитоподібній залозі характеризуються пухлинними процесами фолікулярного, або змішаного типу, до того ж доброякісний перебіг переважає над злоякісним [2, с. 296].

Симптоматика гіпертиреозу за результатами наших досліджень, може варіювати за ступенем важкості перебігу хвороби, а також в залежності від терміну розладу у тварини. Важливим є те, що клінічна картина не має чіткого прояву у різних тварин. З основних симптомів можна виділити: втрату ваги тіла за умови збереженого, або навіть підвищеного апетиту, гіперактивність тварини, наявність полідіпсії та поліурії, ураження шкіри та волосяного покриву, розлади функції шлунково-кишкового тракту (блювота, проноси), за пальпації можливе збільшення розмірів щитоподібної залози (зоб).

За морфологічних досліджень крові ми виявляли: еритроцитоз, макроцитоз, лейкоцитоз, нейтрофілію, еозинопенію. За біохімічного дослідження крові ми спостерігали підвищення активності аланінамінотрансферази, лужної фосфатази, аспартатамінотрансферази, лактатдегідрогенази. Також за результатами, які наводять фахівці, може бути встановлена азотемія гіперфосфатемія та незначна гіперглікемія [4, с. 141].

Якщо захворювання не ускладнене іншими розладами, за умови застосування радіоактивного йоду та своєчасного медикаментозного лікування, термін та якість життя хворої тварини можна значно збільшити. В іншому випадку, за хірургічного видалення ураженої щитоподібної залози прогноз буде обережним [2, с. 299]

Для ранньої діагностики гіпертиреозу котів ми аналізували анамнестичні дані, враховували клінічні симптоми, проводили статистичну обробку

результатів лабораторних досліджень біосубстратів (крові, сечі). Додатково проводили рентгенографічні дослідження органів грудної клітини, УЗД, ЕКГ. Незважаючи на морфологічне та біохімічне дослідження крові, велику увагу приділяли визначенню тиреоїдних гормонів.

Оскільки гіпертиреоз котів може бути наслідком, або ускладнюватися іншими системними розладами, ми виключали за диференційної діагностики різні типи цукрових діабетів, неопластичні процеси, хронічні захворювання нирок та інвазії [3, с. 770].

Схеми лікування гіпертиреозу котів в умовах ветеринарної лікарні «Акела» міста Дніпро були спрямовані на контроль надлишкового утворення тиреоїдних гормонів щитоподібної залози. Для цього ми застосовували медикаментозне пригнічення синтезу тиреоїдних гормонів, хірургічне видалення тканини щитоподібної залози проводилось в поодиноких випадках за прямим показанням. Схеми лікування підбирали для кожної тварини індивідуально, із врахуванням стану тварини, та перебігу захворювання.

Застосування радіоактивного йоду у ветеринарній медицині на території України є досить вартісним методом лікування та потребує необхідного обладнання, дотримання необхідних нормативів, наявність висококваліфікованих фахівців [5, с.780].

За першою схемою лікування ми застосували карбімазол для пригнічення синтезу тиреоїдних гормонів. Дозування - 5 мг, 3 рази на добу, впродовж 2 тижнів. За другою схемою – тіамазол в дозі 2,5 мг, 2 рази на добу, впродовж 2 тижнів. Якщо рівень Т4 гормону стабілізувався і був за цей термін лікування в межах норми, то господарям тварин рекомендували дозування препаратів не змінювати і в подальшому задавати тварині 2 рази на добу, пожиттєво.

З метою профілактики гіпертиреозу у котів, господарям рекомендували слідкувати, щоб вміст йоду в раціоні тварин не перевищував норму, а коли вік тварини досягне 8-10 років, необхідний регулярний моніторинг рівня гормонів щитоподібної залози.

ЛІТЕРАТУРА

1. Fritsch D, Allen T, Dodd C. A restricted iodine food reduces circulating thyroxine concentrations in cats with hyperthyroidism. *Intern J Appl Res Vet Med* 2014; 12: 24–32.
2. Peterson ME. Hyperthyroidism in cats. In: Rand JS, Behrend E, Gunn-Moore D (eds). *Clinical endocrinology of companion animals*. Ames, Iowa: Wiley-Blackwell, 2013, pp. 295–310.
3. Peterson ME. More than just T4. Diagnostic testing for hyperthyroidism in cats. *J Feline Med Surg* 2013; 15: 765–777.
4. Scott-Moncrief JC. Feline hyperthyroidism. In: Feldman E, Nelson RW, Reusch CE (eds). *Canine and feline endocrinology and reproduction*. 4th ed. St Louis, MO: Elsevier, 2015: 136–195.
5. Trepanier LA. Pharmacologic management of feline hyperthyroidism. *Vet Clin North Am Small Anim Pract* 2007; 37: 775–788.